

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-733 25,
30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 30¹, 30², 30³, 30⁴, 30⁵
STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS**

2022 m. birželio 30 d. Nr. XIV-1368
Vilnius

1 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vyriausybė, jeigu reikia, kad kultūros paminklas būtų išsaugotas ir prieinamas visuomenei, turi teisę kultūros paminklus paaimti visuomenės poreikiams šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„30 straipsnis. Kultūros paveldo objekto paėmimas visuomenės poreikiams

1. Išimtinu atveju, nurodytu šio straipsnio 2 dalyje, kultūros paminklas gali būti valstybės paaimamas visuomenės poreikiams teisingai atlyginant, jeigu jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) kultūros paminklas yra įsteigame arba steigiamame valstybiniame kultūriniame rezervate;

2) kultūros paminkle ir (ar) jam priskirtoje teritorijoje steigiamas ar įsteigtas nacionalinis arba respublikinis muziejus;

3) kultūros paminklas įrašytas į Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą, kad būtų užtikrintas jo prieinamumas, lankymas ar pažinimas.

2. Kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams atvejis pripažįstamas išimtinu, kai jis atitinka visus šiuos kriterijus:

1) nepaaimtas visuomenės poreikiams kultūros paminklas gali būti sunaikintas arba bus pakenkta konkretiems, aiškiai išreikštiems ir reikšmingiems visuomenės poreikiams;

2) visuomenės poreikiai objektyviai negalėtų būti patenkinti, jeigu šis kultūros paminklas nebūtų paaimtas visuomenės poreikiams;

3) kultūros paminklą paėmus visuomenės poreikiams bus išlaikytas proporcingas santykis tarp visuomenės poreikių ir kultūros paminklo savininko teisėtų interesų.

3. Jeigu visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo teritorija yra privačioje žemėje, dėl šios žemės paėmimo visuomenės poreikiams sprendžiama vadovaujantis Žemės įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Netinkamai prižiūrimas kultūros paveldo objektas teismo sprendimu gali būti paimamas valstybės nuosavybėn pagal suinteresuotos valstybės institucijos ieškinį Civilinio kodekso nustatyta tvarka.“

3 straipsnis. Įstatymo papildymas 30¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 30¹ straipsniu:

„30¹ straipsnis. Kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams inicijavimas ir sprendimo priėmimas

1. Kai ketinama kultūros paminklą paimti visuomenės poreikiams, procesą inicijuojanti kultūros paminklo paėmimu visuomenės poreikiams suinteresuota valstybės institucija (toliau – paėmimo iniciatorius) atlieka ar organizuoja kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams poveikio vertinimą (toliau – poveikio vertinimas), kurio metu nustatoma šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nurodytų kriterijų atitiktis, atliekama sąnaudų ir naudos analizė kultūriniu, finansiniu ir ekonominiu požiūriais. Paėmimo iniciatorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo poveikio vertinimo pradžios apie tai turi informuoti kultūros paminklo savininką.

2. Jeigu paėmimo iniciatorius, atsižvelgęs į atlikto šio straipsnio 1 dalyje nurodyto poveikio vertinimo rezultatus, nusprendžia pradėti kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, jis parengia Vyriausybės nutarimo dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams projektą. Šis projektas derinamas ir teikiamas Vyriausybei jos darbo reglamente nustatyta tvarka. Kartu su Vyriausybės nutarimo dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams projektu pateikiami ir atlikto poveikio vertinimo rezultatai. Jeigu paėmimo iniciatorius, atsižvelgęs į poveikio vertinimo rezultatus, nustato šio įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų sąlygų ir kriterijų neatitikčių arba nustato, kad kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams sąnaudos viršija naudą, kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nepradedamos ir apie tai kultūros paminklo savininkas informuojamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo atlikto poveikio vertinimo dienos.

3. Vyriausybės nutarime dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams nurodomi:

1) argumentai, pagrindžiantys šio įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų sąlygų ir kriterijų atitiktį;

2) kultūros paminklo Nekilnojamojo turto registro duomenys (adresas, unikalus statinio numeris, statinio pavadinimas, pagrindinė naudojimo paskirtis);

- 3) kultūros paminklo Kultūros vertybių registro duomenys (unikalus kodas);
- 4) atlyginimo už visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą dydis;
- 5) visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiantis subjektas.

4. Vyriausybei priėmus nutarimą dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams, paėmimo iniciatorius nedelsdamas, tačiau ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos, šio įstatymo 30⁵ straipsnyje nustatyta tvarka apie tai informuoja kultūros paminklo savininką ir visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiantį subjektą, jeigu juo paskirta kita institucija nei paėmimo iniciatorius. Jeigu Vyriausybė nusprendžia nepaimti kultūros paminklo visuomenės poreikiams, apie tai paėmimo iniciatorius informuoja kultūros paminklo savininką ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Vyriausybės posėdžio, kuriame buvo priimtas šis sprendimas, dienos.

5. Paėmimo iniciatorius apie įsigaliojusį Vyriausybės nutarimą dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams nedelsdamas, tačiau ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos, praneša Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui, pateikdamas informaciją apie visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą ir prašymą Nekilnojamojo turto registre įregistruoti šį juridinį faktą. Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas išnagrinėja gautą prašymą ir įregistruoja juridinį faktą, Nekilnojamojo turto registre padarydamas nekilnojamojo daikto registro įrašą apie pradėtą kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatyme nustatyta tvarka.“

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 30² straipsniu

Papildyti Įstatymą 30² straipsniu:

„30² straipsnis. Kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams procedūra

1. Įsigaliojus Vyriausybės nutarimui dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams, paėmimo iniciatorius per 20 darbo dienų parengia kultūros paminklo perdavimo–priėmimo visuomenės poreikiams aktą (toliau – Aktas).

2. Akte nurodoma:

- 1) šio įstatymo 30¹ straipsnio 3 dalyje nurodyti duomenys;
- 2) visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininko vardas, pavardė arba juridinio asmens pavadinimas, kodas, buveinė;

3) protingas išsikėlimo iš visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo terminas, kuris negali būti trumpesnis kaip 6 mėnesiai skaičiuojant nuo Vyriausybės nutarime dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams nurodytos atlyginimo už visuomenės poreikiams

paimamą kultūros paminklą sumos pervedimo į visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininko nurodytą mokėjimo sąskaitą dienos.

3. Paėmimo iniciatorius šio įstatymo 30⁵ straipsnyje nustatyta tvarka išsiunčia visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui parengtą Akto projektą ir informuoja apie teisę per 20 darbo dienų nuo Akto projekto įteikimo dienos pasirašyti Aktą ir raštu pranešti paėmimo iniciatoriui mokėjimo sąskaitos, į kurią bus pervedamas atlyginimas už visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą, rekvizitus.

4. Jeigu visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkas pasirašo Aktą, paėmimo iniciatorius ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pasirašyto Akto gavimo dienos pveda Vyriausybės nutarime nurodytą atlyginimo sumą į visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininko nurodytą mokėjimo sąskaitą. Paėmimo iniciatorius, per šioje dalyje nurodytus terminus nepavedęs atlyginimo už visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą, visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui turi sumokėti 0,02 procento nuo nesumokėtos atlyginimo sumos dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą atsiskaityti dieną.

5. Jeigu per šio straipsnio 3 dalyje nurodytą terminą visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkas Akto nepasirašo, laikoma, kad tarp paėmimo iniciatoriaus ir visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininko yra kilęs ginčas. Šiuo atveju paėmimo iniciatorius per 60 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 3 dalyje nustatyto Akto pasirašymo termino pabaigos turi kreiptis į teismą dėl leidimo įregistruoti visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą valstybės vardu vadovaujantis Vyriausybės nutarimu dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams. Prieš kreipdamasis į teismą paėmimo iniciatorius pveda Vyriausybės nutarime dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams nurodytą atlyginimo sumą į notaro, banko ar kitos kredito įstaigos depozitinę sąskaitą ir apie tai nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šios sumos pervedimo dienos 30⁵ straipsnyje nustatyta tvarka praneša visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui.

6. Teismas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininko pateikto atsiliepinimo dienos ar teismo nustatyto atsiliepinimo pateikimo termino pabaigos, paėmimo iniciatoriaus prašymu įvertinęs kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams teisėtumą, priima nutartį dėl leidimo įregistruoti visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą valstybės vardu. Priėmęs šią nutartį, teismas toliau nagrinėja ginčą iš esmės, jeigu jis yra kilęs. Jeigu teismas nustato kitą visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo rinkos vertę ir (ar) kitą nuostolių dydį, negu nurodyta Vyriausybės nutarime dėl kultūros paminklo

paėmimo visuomenės poreikiams, už visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą atsiskaitoma teismo sprendime nurodytomis sąlygomis.

7. Kai įsiteisėja teismo nutartis leisti įregistruoti visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą valstybės vardu, visuomenės poreikiams paimto kultūros paminklo savininkas tampa pinigų sumos, kurią paėmimo iniciatorius pervedė į notaro, banko ar kitos kredito įstaigos depozitinę sąskaitą, savininku ir įgyja teisę šia pinigų suma neribotai disponuoti.“

5 straipsnis. Įstatymo papildymas 30³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 30³ straipsniu:

„30³ straipsnis. Atlyginimas už visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą

1. Už visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą jo savininkui atlyginama pinigais pagal rinkos vertę, nustatomą vadovaujantis Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu, atliekant individualųjį turto vertinimą.

2. Visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo rinkos vertė apskaičiuojama pagal pagrindinę turto naudojimo paskirtį, nustatytą iki žymos Nekilnojamojo turto registre apie pradėtą kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą padarymo. Jeigu visuomenės poreikiams paimamas kultūros paminklas, kuriame vykdoma ūkinė komercinė veikla, kultūros paminklo savininkui atlyginami nuostoliai, susiję su ūkinės komercinės veiklos visuomenės poreikiams paimamame kultūros paminkle ir jam priskirtame žemės sklype nutraukimu ar jo apribojimu.

3. Visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo turto vertinimą organizuoja ir apmoka paėmimo iniciatorius.“

6 straipsnis. Įstatymo papildymas 30⁴ straipsniu

Papildyti Įstatymą 30⁴ straipsniu:

„30⁴ straipsnis. Nuosavybės į kultūros paminklą registravimas valstybės vardu

1. Kai visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkas pasirašo Aktą ir paėmimo iniciatorius Vyriausybės nutarime dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams nurodytą atlyginimo sumą perveda į kultūros paminklo savininko nurodytą mokėjimo sąskaitą, apie tai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas informuojamas visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiantis subjektas. Šis subjektas Nekilnojamojo turto registre įregistruoja kultūros paminklą valstybės vardu.

2. Šio įstatymo 30² straipsnio 5 dalyje numatytu atveju visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiantis subjektas visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą Nekilnojamojo turto registre įregistruoja valstybės vardu po to, kai įsiteisėja

teismo sprendimas valstybės naudai ir kultūros paminklo savininkas tampa pinigų sumos, kurią paėmimo iniciatorius pervedė į notaro, banko ar kitos kredito įstaigos depozitinę sąskaitą, savininku.

3. Nuosavybės teisė į visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą pereina valstybei nuo kultūros paminklo įregistravimo Nekilnojamojo turto registre kaip valstybės nuosavybės momento. Įregistravus valstybės nuosavybę, šio įstatymo 30¹ straipsnio 5 dalyje nurodytas juridinis faktas nekilnojamojo daikto registro įrašė panaikinamas.“

7 straipsnis. Įstatymo papildymas 30⁵ straipsniu

Papildyti Įstatymą 30⁵ straipsniu:

„30⁵ straipsnis. Pranešimų, susijusių su kultūros paminklo paėmimu visuomenės poreikiams, siuntimo tvarka

1. Šio įstatymo nustatytais atvejais paėmimo iniciatoriaus ar visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiančio subjekto pranešimai, susiję su kultūros paminklo paėmimu visuomenės poreikiams, visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui siunčiami registruotąja pašto siunta, naudojant Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo pašto tinklo informacinę sistemą, per antstolius arba kitu būdu, užtikrinančiu pranešimo įteikimą pasirašytinai:

1) fizinio asmens deklaruotos gyvenamosios vietos arba vietos, kurioje asmuo faktiškai dažniausiai gyvena, ar kitos žinomos jo buvimo vietos adresu – visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui asmeniškai, kuriam nors iš kartu su juo gyvenančių pilnamečių šeimos narių arba jų atstovams;

2) juridinių asmenų registruotos buveinės adresu ar kitu juridinio asmens nurodytu adresu – juridinio asmens vadovui ar kitam darbuotojui.

2. Pranešimo, susijusio su kultūros paminklo paėmimu visuomenės poreikiams, įteikimo diena laikoma jo įteikimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims diena.

3. Jeigu pirmą kartą siųsto pranešimo, susijusio su kultūros paminklo paėmimu visuomenės poreikiams, nepavyksta įteikti visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo dienos, kai paėmimo iniciatorius ar visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiantis subjektas įsitikina, kad pranešimo nepavyko įteikti visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui, pranešimas siunčiamas pakartotinai. Nepavykus pranešimo įteikti visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo savininkui pakartotinai, per 5 darbo dienas nuo dienos, kai paėmimo iniciatorius ar visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiantis subjektas įsitikina, kad pranešimo nepavyksta įteikti visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo

savininkui, apie atitinkamus veiksmus viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš visuomenės poreikiams paimamo kultūros paminklo buvimo vietos laikraščių (jeigu toks leidžiamas). Informacija apie sprendimą pradėti kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, priimtą Vyriausybės nutarimą dėl kultūros paminklo paėmimo visuomenės poreikiams, parengtą Akto projektą skelbiama ir paėmimo iniciatoriaus ar visuomenės poreikiams paimamą kultūros paminklą patikėjimo teise valdysiančio subjekto ir tos savivaldybės, kurios teritorijoje yra visuomenės poreikiams paimamas kultūros paminklas, interneto svetainėje.“

8 straipsnis. Įstatymo taikymas

Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėtos, bet neužbaigtos kultūros paminklų paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, atitinkančios šio įstatymo reikalavimus, baigiamos vykdyti šio įstatymo nustatyta tvarka, jeigu dėl to neblogėja kultūros paminklų savininkų padėtis, nėra labiau suvaržomos jų teisės ir (ar) nėra pažeidžiami jų teisėti interesai.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda